

Debat marktwerking meer politiek dan wijsheid

door
Marc van
Ooijen

dr. Marc van Ooijen MBA-H is lid van het bestuur en de governance-commissie NVZD. In het dagelijks leven is hij bestuurder van PSW, een organisatie die ondersteuning biedt aan mensen met een verstandelijke beperking.

Je kunt er bijna de klok op gelijkzetten: als de verkiezingen eraan komen start een volgende ronde in het debat over wel of geen marktwerking in de gezondheidszorg. Wat onder marktwerking wordt verstaan, reikt vaak niet verder dan een verwijzing naar concurrentie tussen verzekeraars of de toegenomen hoogte van het eigen risico. Maar wat zegt dat over het gedrag van andere partijen dan zorgverzekeraars of van organisaties die niet worden betaald via de zorgverzekeringwet? In feite beslaat het debat maar een deel van de zorgsector en bijvoorbeeld niet de langdurige zorg. Ook inhoudelijk is het betoog meer populistisch, dan een bijdrage aan de oplossing van de grote vraagstukken waar we in de zorg voor staan. Ik hoor weinig tegenstanders van marktwerking beweren dat burgers niets meer te kiezen mogen hebben of dat de gezondheidszorg één door de overheid aangestuurde fusie-organisatie moet worden. Toch lijkt er veel steun te zijn voor het ziekenfonds voor iedereen: het Nationaal Zorgfonds. Uitspraken als 'geen geld meer naar marketing' of 'geen premie voor winsten van zorgverzekeraars' klinken natuurlijk mooi, maar ik hoor nog niets over het feit dat de overheid een uitermate slecht track-record heeft als het gaat om uitvoeringsorganisaties (UWV, SVB, Belastingdienst).

De zorg kan worden gezien als een markt, met diverse spelers. Dat is geen ideologische keuze, maar een manier van beschrijven van de werkelijkheid. De discussie wel of geen marktwerking is daarom niet interessant. De discussie zou moeten gaan over de inrichting van de markt en de spelregels ervan. En dan kan de vraag worden gesteld hoe belangrijk concurrentie op prijs moet worden in relatie tot concurrentie op kwaliteit. Een andere vraag is welke partij of partijen de zorg financieren en/of zouden moeten inkopen. Als hierbij de lijn van één Nationaal Zorgfonds dominant wordt, dan verwacht ik eenzelfde ontwikkeling als de afgelopen jaren bij de uitvoering van de WMO, de Jeugdwet en de participatiewet. Er zijn voorzichtige berekeningen gemaakt over de kosten van dit systeem van 'geen marktwerking'. De uitkomsten zijn alarmerend, maar politiek onwenselijk en dus horen we er eigenlijk niets over. Daarom is mijn stelling voor de verkiezingsdebatten: 'Het Nationaal Zorgfonds zal dunder worden en inefficiënter zijn dan het huidige verzekeringssysteem.'

**Betoog heeft
populistische trekjes**